

Hälsning

FRÅN FÖRSAMLINGSFAKULTETEN

NR 1, 2018

Tro och bekännelse

... och så var det 2018

Det gångna året, 2017, präglades på många sätt av att det gått 500 år sedan reformationen inleddes. Det anmärkningsvärda var kanske inte att Församlingsfakulteten och liknande evangelisk-lutherska sammanhang uppmärksammade händelserna i Wittenberg i oktober 1517. Att vi skulle göra det var snarast förväntat av de flesta som känner till FFG:s existens. Nej, det överraskande var snarare ett antal andra fenomen:

- Till att börja med kan man förvånat notera: *Sverige som land verkade upptäcka Luther på nytt*. I de mest varierande sammanhang uppmärksammade man Luther som person och / eller reformationen i stort.
- Det svenska folket gick inte precis man ur huse för att hedra reformationen, men däremot började reformationen plötsligt omnämnas och figurera i ganska *oväntade sammanhang*. Till exempel satsade statstelevisionen, SvT, på fyra halvtimmeslånga program, därtill under bästa sändningstid, med en rutinerad programledare.
- Som om inte detta var nog – Mark Levengood visade sig från sin bästa sida och programmen var *överraskande bra*. Det finns mycket att säga om åtskilliga detaljer i programmen, men för en kritisk tittare (vilket vi kristna alltid har anledning att vara!) fanns det överraskande mycket att hämta i dessa program.
- Rent allmänt kan man säga att många *medier och kulturinstitutioner* i många fall lyckades göra något vettigt av jubileumsåret. Till exempel hade *Forskning & Framsteg* en lång, intressant artikel om Luther på hela 8 sidor i ett nummer, nr 8/2017. Inte illa!

Hur presterade då kyrkan och akademierna? Ja, det kan man verkligen undra över.

Själv grubblar jag fortfarande över: Hur hanterade Svenska kyrkan detta jubileum? Bortsett från påvens besök i Lund 2016, alltså? Men det arrangemanget (som förvisso kan diskuteras, vad Luther skulle sagt om det hade knappast varit lämpligt att sätta i tryck!) var snarare ett samarrangemang mellan Vatikanen och Lutherska Världsförbundet. Att det ägde rum i Lund har främst historiska förklaringar och mer koppling till professor Anders Nygren än med dagens kyrkoledning att göra. För oss på Västkusten har otroligt lite framkommit om vad Svenska kyrkan centralt lyckades få till. Några arrangemang i

Uppsala domkyrka? Däremot en hel del tjafsande om ett bord och några stolar i statyform utanför domkyrkan. Det som hittills framkommit via *Kyrkans tidning* och bloggen *bloggardag*, är främst att det *stormar ombord på kyrkoskutan* i Uppsala (göteborgsvits!). Kopplingen till reformationen är diffus.

Vad gäller Göteborgshållet, vilket är Fakultetens närmiljö, lyckades Göteborgs stift inte göra det begripligt varför reformationen borde firas. Prästmötet (eller mer precist präst- och diakonmötet) samlades kring ett par böcker och resulterade framför allt i ett kaos. Personer som deltagit fick tydligen ungefär detta intryck: "Vi firar i år reformationens 500-årsjubileum. Men det är bara snopet att Luther (han med "nåden allena") inte begrep det där med nåden, och inte heller Paulus, om man tänker efter. Då är det ju tur att judarna och muslimerna begripit vad nåd handlar om." Hela våren kunde man i Göteborgstrakten stöta på uppretade präster som inte riktigt hämtat sig efter stiftets misslyckade reformationsjubileum.

Efter denna rundmålning av det gångna året vill vi på Församlingsfakulteten överlåta åt våra trogna läsare – och välkomna alla nytillkomna! – att bedöma hur vår institution hanterade året som gick. Vi anordnade själva en bibelkonferens i november med reformationstema, vi gav ut 4 småskrifter och 6 fördjupningsbilagor i denna tidning förutom en del andra aktiviteter. Vi tror och hoppas att alla våra understödjare kunnat dra nytta av allt detta!

Men nu är det 2018. Nu blickar vi framåt! Reformationen var viktig, reformationsjubileet var viktigt och på många sätt glädjande – men se'n då?

I år kommer Fakulteten att lyfta fram viktiga delar av vårt arv, från bland annat den bibliska historien, fornkyrkan och reformationen. Vi fokuserar *den kristna bekännelsen* under 2018.

År 2017 var ett intressant och givande år. Vi har mycket att tacka Gud för i detta sammanhang! Men vår teologiska resa fortsätter. I Jesu efterföljd vill vi vara som en husbonde "som ur sitt förråd hämtar fram både gammalt och nytt" (Matt 13:52). Välkommen att följa med oss då vi nu fortsätter att lyfta fram stora, viktiga och spännande saker ur våra förråd!

Rune Imberg

Profeten i tornet

Profeten Habackuks bok är kort, endast tre kapitel, men innehåller några av Bibelns mest centrala verser. Det är från denna profetbok som Paulus citerar när han i Rom 1 säger att "den rättfärdige ska leva av tro". Här ska dock några andra sidor av profeten Habackuks gärning och budskap lyftas fram.

Vi möter i inledningen till det andra kapitlet en beskrivning av profeten som är värd att stanna länge inför och begrunda. "Jag vill stå på min vaktpost och ställa mig i tornet. Jag vill spana för att se vad han ska tala till mig, vilket svar jag ska få på min klagan" (2:1, enligt Folkbibeln). Bilden av profeten som står i tornet och spejar belyser många olika sidor av Guds folks villkor.

Först påminner bilden om att det budskap som han så småningom frambär till folket, det kommer inte från honom själv. Profeten är först en mottagare och sedan en förmedlare. Budskapet kommer ovanifrån, från Gud själv. Liksom Mose på berget, där han fick motta lagens tavlor, så är profeten i sitt torn ett åskådliggörande av att detta budskap har riktningen från himlen till jorden.

Vidare får vi genom skildringen av profeten i tornet en inblick i hur han själv kunde uppleva detta att vara ett redskap för Guds ord. Han är ingen automat. Han väntar och spanar. Habackuk får också svar och även befallningen att skriva ned den syn som han får. Den ska skrivas ned så att den "lätt kan läsas".

Det ges sedan en motivering till *varför den ska skrivas ned*: "Ty ännu måste synen vänta på sin tid, men den skyndar mot sin fullbordan och ljuger inte." (v. 3) Om profetens budskap hade haft betydelse endast i det aktuella ögonblicket så kunde han talat omedelbart. Men när det nu blir en tid av väntan så ska den nedskrivna profetian finnas kvar till dess tiden för uppfyllelsen kommer. Profetens ord gällde inte endast nuet utan hade en vidare räckvidd. Sett i ett större perspektiv är det t.o.m. så att profeterna skrev profetiorna för vår skull, vi som lever efter att Guds Son har blivit människa. Petrus beskriver hur profeterna utforskade vad "Kristi Ande" i dem syftade på, och "det blev uppenbart för dem att det inte var sig själva utan er de tjänade med sitt budskap" (1 Pet 1:12). I Paulus ovan nämnda användning av Habackuks profetia om den rättfärdige som ska leva genom tro, har vi ett sådant exempel på hur apostlarna använde sig av profeternas skrifter.

Vi återvänder till Habackuk stående i sitt torn. Några ögonblicks eftertanke och inlevelse i hur pro-

pheterna på den tiden fick vänta och söka efter Guds ord skulle fylla oss med tacksamhet över att få äga Guds uppenbarelse genom profeters och apostlars ord i den heliga Skrift. Samtidigt behöver även vi vänta och spana efter vad Gud vill säga genom sitt ord. Gud gör genom sitt ord en mångsidig gärning. I den tidigare vanliga bönen efter predikan lovprisar Gud för att han med sitt ord "tröstar, lär, förmanar och varnar oss". Den som är satt att predika Guds ord har på ett särskilt sätt anledning att följa exemplet att spana efter Guds budskap, liksom församlingen har en särskild anledning att be för honom (jfr vad Paulus säger till församlingen i Ef 6:19).

Som vi såg ovan väntar Habackuk svar "på sin klagan". Detta syftar tillbaka på vad som tidigare har skildrats av ondska, orättfärdighet och ogudaktighet. I det första kapitlet skildras hur Habackuk upplever detta omkring sig. "Fördärv och våld är inför mig" (1:3). Profeten är inte likgiltig inför de brott och den ondska han ser utan det går honom till hjärtat. Han frågar hur Gud kan stå ut med att se det. Habackuk tar in det som han ser och vänder det i bön och klagan till Gud. I det svar som kommer uppmanas han att vänta på profetians fullbordan: "Om den dröjer, vänta på den, ty den kommer helt visst, den ska inte utebli" (2:3).

Profetian från Gud ställer den rådande ondskan och den utlovade frälsningen i skarp kontrast till varandra. Mellan dessa motsatser lever tron och hoppet. Så blir Habackuks profetior till tröst och hopp även om ondska och orättfärdighet är för handen. Gud kallas i Nya testamentet för "uthållighetens och all trösts Gud" (Rom 15:5). Samtidigt som detta sägs så ges en beskrivning av *hur* uthållighet och tröst förmedlas. Det sker genom den heliga Skrift: "Ty allt som tidigare har skrivits är skrivet till vår undervisning, för att vi genom den uthållighet och tröst som Skrifterna ger skall bevara vårt hopp" (Rom 15:4).

I svåra tider behöver Jesu lärjungar och vänner uthållighet och tröst. Av Paulus påminns vi om att källan till detta är Gud själv. Han vill gärna ge uthållighet och tröst, och han förmedlar det genom sitt oändligt dyrbara ord.

"En skatt, den yppersta på jord, få vi vår egen kalla; den skatten är Guds helga ord, som hör till oss alla." (Sv. Ps. 64:1)

Torbjörn Johansson
rektor

"Profetens ord gällde inte endast nuet utan hade en vidare räckvidd. Sett i ett större perspektiv är det t.o.m. så att profeterna skrev profetiorna för vår skull, vi som lever efter att Guds Son har blivit människa."

Hälsning är utgiven av Församlingsfakulteten Ekmansgatan 3 411 32 Göteborg
Tel: 031-778 35 40
E-post: info@ffg.se
Hemsida: www.ffg.se
PlusGiro: 6 40 60-7
BankGiro: 622-5387

Ansvarig utgivare: Torbjörn Johansson
Redaktion: Rune Imberg (red.), Marie Persson (red.sekr.) Jakob Appell

En ingång i Luthers och reformationens huvudtankar

Albrecht Alt, en tysk gammaltestamentlig professor från förra seklet, lär ha hävdad att man aldrig skulle skriva någon skrift som var längre än 80 sidor. Det man inte kan säga på 80 sidor, det är inte värt att skriva, hävdade han. En viss tveksamhet kan man känna inför det uttalandet.

Att man kan säga mycket på mindre än 80 sidor framgår när man läser de småskrifter som Församlingsförlaget gett ut om Luther. Torbjörn Johansson har skrivit en liten skrift om *Paradisets port – Martin Luther undervisar om frälsningen*. Orden är Luthers när han upptäckte evangeliet. Då såg han paradiset öppna sig för honom. Torbjörn Johansson beskriver hur Luther lyfter fram evangeliet i sin undervisning. Här finns betoningen av skapelsen som Guds gåva som vi förlösats, frälsningen och återlösningen som Kristus förvärvat och Andens verk i helgelsen där buden med sina förklaringar får fungera som en karta för ett kristet liv.

Torbjörns skrift är lättläst utan att vara ytlig. Den ger en god inblick i Luthers evangelieförståelse och glädjen över att evangeliet gäller oss. Vi får

en inblick i den kontext i vilken Luther lyfte fram sin stora upptäckt, och samtidigt en djupt uppbygglig och själavårdande läsning. Luther lyfter fram Faderns godhet som slösar med sina goda gåvor till oss, men också i allt han gjort genom Kristus. Vi får höra Faderns hjärtas pulsslag för oss syndare. Denna skrift är intressant, informativ och uppbygglig och ger en längtan efter att läsa mer av Luther.

Daniel Johansson lyfter i sin bok *Kristi dyra gåva – Martin Luther om nattvardens djupaste mening* fram nattvarden i teologihistoriskt perspektiv. Han framhåller att Luthers kamp fanns på tre områden. Det gällde att lekmännen skulle få del av både bröd och vin, betoningen av i vilken mening brödet och vinet är Kristi kropp och blod, samt nattvardens verkan. Luther vände sig mot tanken att nattvarden är verksam utan att den enskilde tar emot Guds gåva i tro.

Vi får en god inblick i nattvardssynen i Luthers samtid (Vem har hört talas om Radbertus och Ratramnus som inte är teolog?).

Luther hade två fronter; dels den samtida kyrkan där man tänkte att

sakramentens verkan är oberoende av tron, och dels den reformerta synen. I den sistnämnda blir instiftelseorden mer symboliska och betoningen hamnar på den enskildes tro. Mitt i detta får vi målat för oss trons betydelse när den hämtar sin näring i det objektiva som Kristus gjort och som vi får del av genom nattvarden.

Båda dessa skrifter lyfter på ett mycket intressant och förtjänstfullt sätt fram en befriande förståelse av lag och evangelium, nattvarden, Kristi gärning för oss, Skriftens betydelse och trons rätta plats i relation till det Kristus har gjort för oss.

Båda skrifterna har dessutom en mycket snygg layout. De innehåller fina bilder som förstärker textens budskap och den egna reflektionen! Dessa skrifter betingar ett ofattbart lågt pris, bara 40 kronor styck! På köpet får vi en ingång i Luthers och reformationens huvudtankar.

Tveka inte; köp dem och läs dem!

Göran Landgren

Försoningen

Internationell bibelkonferens på Församlingsfakulteten 23–24 feb 2018

Tanken på att Gud är vred, att offer krävs för att sona synd, och att den himmelske Fadern skulle ha låtit sin son lida i människornas ställe uppfattas inte bara som absurd bland folk i allmänhet utan ifrågasätts också av många teologer. Har kyrkans teologer verkligen uppfattat vad Bibeln säger i dessa frågor på ett riktigt sätt?

Bibelkonferensen 2018 sätter försoningen i fokus. Olika perspektiv i främst Gamla och Nya testamentet behandlas av internationella gäster och fakultetens egna lärare.

Väl mött i februari!

Program

Fredag 23 februari

Plats: Församlingsfakulteten, Ekmansgatan 3

- 13.30–14.30 **Dealing With Sin in Isaiah**
Dr. Paul Raabe, professor i Gamla testamentet, Concordia Seminary, St Louis, USA
- 15.00–16.00 **God's Wrath and Mercy in Isaiah**
Paul Raabe
- 16.15–17.15 **The Atonement in the Gospel of John**
Dr. Charles Gieschen, professor i Nya testamentet, Concordia Theological Seminary, Ft Wayne, USA

Lördag 24 februari

Plats: Församlingsfakulteten, Ekmansgatan 3

- 9.30–10.30 **The Slaughtered and Enthroned Lamb in the Book of Revelation: Sacrificial Death or Christus victor?**
Charles Gieschen
- 11.00–12.00 **Synd och offer i Gamla testamentet**
TK Johannes Hellberg, bibellärare, LM Engströms Gymnasium
Lunch på egen hand
- 13.30–14.30 **Förstod en romare vad Paulus talade om i Rom 4:25? Försoningen i den grekisk-romerska kulturen**
Dr. Daniel Johansson, lektor i Nya testamentet, Församlingsfakulteten
- 15.00–16.00 **Den stora försoningsdagen**
Dr. Timo Laato, lektor i Nya testamentet, Församlingsfakulteten
- 16.30–17.30 **Sången om försoningen: Lina Sandell diktar om den korsfäste**
Dr. Rune Imberg, lektor i kyrkohistoria, Församlingsfakulteten

Aktuellt

Gästföreläsningar

Mats Eskhult, professor i semitiska språk vid Uppsala universitet, kommer tillbaka och gästföreläser under tre tillfällen i vår.

Onsdagar kl. 13.15–15.00

- 11/4: "Är Gamla testamentet kristet?"
- 25/4: "Luthers översättning av Gamla testamentet"
- 9/5: "Mellan Gamla och Nya testamentet"

Alla välkomna!

Välkommen till öppna kvällsföreläsningar i vår!

Ingen avgift eller anmälan. Följande måndagar kl. 18–19, med fika efteråt:

- 5/2: Bekännelse i ord och handling i den tidiga judendomen, Daniel Johansson
- 5/3: Frälst från skammen att inte vara perfekt, Fredrik Brosché
- 9/4: Augsburgska bekännelsen för vår tid, Torbjörn Johansson

Årets sommarbibelskola 2–4 augusti

Anmälan till expeditionen senast 20 juni, kursavgift 200 kr. Detaljerat program kommer. Välkommen!

Passionspredikningar på FFG i fastetid

Följande måndagar kl. 12.05, vid våra ordinarie middagsböner i kapellet, inbjuds till passionspredikningar i enlighet med Lukasevangeliets passionsskildring.

Passionspredikningarna kommer även att sändas i Kyrkliga förbundets närradio och finnas tillgängliga på internet.

12/2	Bengt Birgersson	Lukas 22:1–6
19/2	Torbjörn Johansson	Lukas 22:7–38
26/2	Timo Laato	Lukas 22:39–46
5/3	Jakob Appell	Lukas 22:47–53
12/3	Rune Imberg	Lukas 22:54–71
19/3	Daniel Johansson	Lukas 23:1–25

Kyrkan lever i den tidsålder som utlovats av profeterna i det gamla Israel. Tidsåldern trädde i dagen när Jesus gick in i sin offentliga verksamhet och när sin fullbordan vid Jesu återkomst i härlighet. I den här kursen ser vi närmare på vad dessa profeter hade att säga, för att vi ska kunna växa i tacksambet över vår nutid och vår framtid i Herren.

Intensivkurs i Gamla testamentet:

The Future of the Gentiles in the Prophets

Datum: 19–22 februari, må 10–15, tis–tor 9–15

Lärare: Rev. Dr. Paul R. Raabe, professor i exegetisk teologi vid Concordia Seminary, St. Louis.

Dr. Raabe är bland annat författare till *Psalm Structures: A Study of Psalms with Refrains* (Sheffield Academic Press) och kommentaren till *Obadja* i *The Anchor Yale Bible* (Yale University Press). För närvarande arbetar han på en kommentar till Jesaja.

Kurslitteratur (som läses i förväg): Donald E. Gowan, *Eschatology in the Old Testament* (Fortress Press, 1986 eller senare).

Kursavgift: 400 SEK

Anmälan till info@ffg.se senast 12 februari

Mer information finns på www.ffg.se

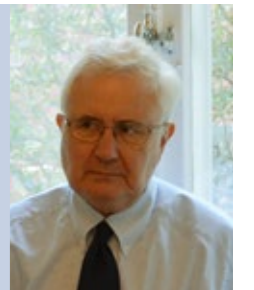
Reservera dagarna redan nu!

Fakultetens dag, FFG 25 år

Lördagen den 10 november

Temadag med bl.a. prof. Robert Kolb

Fredag den 9 november

ANNONS

Nordiska
Lutherhjälpen

”mina minsta”

Bistånd som utgår från evangeliet och ser till hela människan i vardag och katastrof.

Plusgiro: 62 86 94-2

En återblick från studieåret 2017

Två studenter avslutade studier på Församlingsfakulteten under året som gick, *Martin Bech Nilsson* och *Oscar Wessman*, och de två reflekterar här över sin studietid på FFG.

Oscar beskriver hur han kom till FFG som relativt ny kristen, oerfaren, och hur studiet blev både en kamp med Gud och Guds ord, men också en upptäcktsfärd där pusselbitar lades till rätta, bit för bit. Oscar sammanfattar:

”Tiden på FFG har varit en tid av upptäckande av Guds nådemedel, hans sätt att handskas med oss människor, genom medel och därigenom också den oändliga nåd som han gör mot oss i Kristus. Efter fyra år på FFG tycker jag inte illa om tidebönen, jag älskar den. Den har, tillsammans med lektionerna och särskilt alla bordssamtal format mig och lett mig och i förlängningen familjen dit vi är nu. Jag har fått växa in i något av Kyrkans liv, jag har fått ödmjukas, omvändas, prövas och allt har blivit till det bästa.”

Martin kom till FFG med mycket i bagaget, uppväxt i en kristen familj med ett levande rosenianskt arv. Han uppskattade bredden av ämnen och frågeställningar i FFG:s utbildning, att den höll en hög vetenskaplig nivå utan att ge upp den höga synen på Bibeln som Guds alltigenom sanna ord till frälsning.

”För mig personligen har detta varit en trygghet och hjälp, inte minst i mötet med teologiska ståndpunkter av mer ifrågasättande och/eller diffus karaktär. Denna profil var avgörande för mig redan vid valet av teologisk institution, och i efterhand är jag glad för att det var FFG jag kom att studera på. Institutionens storlek, liksom undervisningens personliga karaktär, har bidragit till (snarare än motverkat) egen reflektion och möjlighet till samtal och diskussion med lärare och studenter. Det ser jag som en stor fördel för institutionen eftersom det litterära studiet därför hela ti-

Martin Bech Nilsson

den har upplevts aktuellt och relevant,” säger Martin.

Både Oscar och Martin ser den allmänna nyttan av sina studier på FFG:

”En så solid undervisning går inte obemärkt förbi och den kommer vara till nytta på allt sätt, oavsett vad som

”Jag tror att det jag har fått med från min tid på FFG kommer vara till hjälp för mig både i den personliga och gemensamma trosutövningen i församlingen.”

händer”, säger Oscar. Bl.a. gav studiet en förankring i Kyrkans liv, en grund för den egna tron, men också en tänkbar förberedelse för fortsatta teologiska studier. För Martin fanns det redan från början en önskan och bön om att växa i tron, genom studierna, utöver det personliga intresset för teologi. Och han upplever bönhörelse: ”Jag tror att det

Oscar Wessman

jag har fått med från min tid på FFG kommer vara till hjälp för mig både i den personliga och gemensamma trosutövningen i församlingen.”

Under året har Oscar vikarierat som profilverksam pedagog på Vasaskolan, som är en kristen skola, där han haft hand om kristendomsundervisningen i åk 4–9 och lett skolandakter. Oscar är antagen som prästkandidat i Missionsprovinsen och får en prästkallelse prövad – något han tar emot med både glädje och bän. Dessutom är han nybliven pappa till lilla Lea.

Också Martin är ung förälder, pappa till två små pojkar, Wilhelm och Caleb. Han har under året fortsatt med deltidsstudier på masterprogrammet som FFG erbjuder tillsammans med Concordia Theological Seminary i USA. ”Utöver detta har jag bett Gud att han – om det är hans vilja – ska låta den kunskap utbildningen gett mig få bli till nytta även för andra. I den saken väntar jag fortsatt på hans ledning”, avslutar Martin.